

BANCHERI DE ODINIOARĂ AI CRAIOVEI. FAMILIA POPP*

Georgeta GHIONEA*

Abstract: This article proposes a short incursion in the history of the “Fratii Popp” Bank from Craiova, during the period 1924-1941. In order to establish the place of this society in the national bank and credit system became necessary to study a great number of archive documents that preserved the most numerous and significant papers, useful for our theme. The initiative of the founding belonged to N. T. Popp and the founding act of the society was signed by 34 persons from Dolj County. Following the social structure of the founding members we have noticed the presence of some well-known persons in the financial world, the great landlords, the traders and the politicians from those times. Among these, the next ones distinguished themselves: N. N. Popp, C. N. Popp, V. N. Popp, M. N. Popp, Paul Vâlnef, C. Dumitrescu-Negrea. The same names we would find among the shareholders from other banks founded in Oltenia during 1908-1920.

Keywords: Romania, national bank system, Dolj County, “Fratii Popp” Bank

În istoriografia românească, de după anul 1990, s-au observat preocupări de a reconstitui aspecte din viața și activitatea unor profesioniști, care și-au pus amprenta asupra domeniului în care și-au desfășurat activitatea. Prin demersul nostru am încercat să refăcem, atât cât ne-a fost cu putință, istoria unei vechi familii din Oltenia, familia Popp, care i-a dat Craiovei importanți negustori, bancheri, avocați și politicieni, la finele secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Reconstituirea celor mai importante momente – datele privind activitatea comercială și bancară sau aspectele referitoare la viața personală și ascensiunea politică a membrilor – s-a făcut pe baza documentelor păstrate în arhive și, mai puțin, pe cea a mărturiilor scrise, motiv pentru care, este posibil ca parte din materialul realizat să conțină neconcordanțe de nuanță istorică.

Din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, N. T. Popp⁴⁴ (n. 1848, Craiova – m. 17 august 1920) s-a bucurat de o situație materială bună. Bunăstarea

* Articolul de față face parte din proiectul de cercetare nr. I/3 – *Funcționarii bancari în Oltenia: apariția și dezvoltarea unei noi elite (1880-1948)*, din cadrul programului *Structuri sociale, elite și norme în sud-vestul României (sec. XVI-XX)*.

* Cercetător științific III, dr. Georgeta Ghionea, Institutul de Cercetări socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Ploșor”, Craiova.

⁴⁴ N. T. Popp, de religie ortodoxă, născut în Craiova, în suburbia Sf. Gheorghe Vechi, str. Frăției. Împreună cu Maria N. Popp, bancherul a avut 7 copii: Nicu, Mihai, Constantin, Victor, Lucreția, Marioara și Hortenția.

acestuia i s-a datorat practicării comerțului cu cereale, încă din anul 1866 el fiind menționat în rândul comercianților locali⁴⁵. Prin activitățile sale comerciale a întreținut relații de afaceri cu diferite persoane, așa încât a putut adăuga la operațiunile specifice oricărui negustor și mici servicii de plăți, încasări, mijlociri bănești etc. Cum împrumutul de bani cu dobândă a constituit, întotdeauna, o sursă sigură de câștig, din anul 1870, N. T. Popp practică și negoțul cu bani, dovadă stând documentele de arhivă de la sfârșitul secolului al XIX-lea, în care îl întâlnim numai cu denumirea de *bancher*⁴⁶.

În calitate de *bancher*, N. T. Popp a împrumutat atât oameni modești, cât și pe cei cu o stare materială bună, contra unei dobânzi de 20-24% pe lună⁴⁷. Riscul de a rămâne cu o sumă neachitată la scadența împrumutului era foarte mare, acesta fiind pretextul pentru perceperea unor dobânzi ridicate, dar și pentru asigurarea capitalului prin ipoteci sau gajuri bine chibzuite. Din viața lui N. T. Popp nu au lipsit nici momentele dificile. Nu de puține ori a avut procese cu datornicii mărunți, cum a fost conflictul cu Dincă Scheleru, din comuna Bălteni, județul Gorj, pentru plata unei datorii de 300 de lei⁴⁸.

Trăind în Craiova, N. T. Popp s-a implicat în evenimentele politice, economice și financiare, specifice perioadei de după Unirea din anul 1859, mărturie fiind lucrările pe care le-a publicat cu diferite ocazii⁴⁹. A fost deputat liberal al Colegiului I Dolj (1888, 1907)⁵⁰ și președinte al Camerei de Comerț și Industrie din Craiova – în mai multe rânduri. S-a remarcat prin interesul pe care l-a manifestat pentru problema agricultorilor din Oltenia, deseori fiind numit în comisiile ce se ocupau de agricultură. A acumulat, într-un timp destul de scurt, cunoștințele comerciale și de credit, necesare pentru a-și conduce afacerile profitabil – în anul 1914 devenea acționar principal la Banca Slatina⁵¹, în anul 1918 era acționar și membru al Băncii Craiova⁵² – deschizând, ulterior, epoca Băncii N. T. Popp.

Om econom, N. T. Popp a dispus de o avere impresionantă. Astfel, din testamentul încheiat în februarie 1919 aflăm că era proprietarul următoarelor moșii: Constantinești din județul Olt, Padea, Lăcrița, Ostroveni, Sălcuța, Teiu din

⁴⁵ Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Dolj, fond *Banca Frații Popp*, dos. 162/1932, f. 30 (în continuare se va cita: S. J. A. N. Dolj).

⁴⁶ Idem, fond *Jean Porubski*, pachet VII, dos. 12/1951, f. 128.

⁴⁷ Idem, fond *Banca Frații Popp*, dos. 506/1892, f. 4.

⁴⁸ Idem, fond *Tribunalul Județului Dolj*, dos. 123/1888, f. 1-8.

⁴⁹ N. T. Popp, *O mică dare de seamă*, Craiova, 1899; idem, *Chestiuni economice și financiare privitoare la Banca Națională și Banca Agricolă*, Craiova, 1901; idem, *Câteva din cuvântările rostite în Camera Deputaților. Legislația 1901-1904*, Craiova, 1905; idem, *Chestiuni economice și financiare*, Craiova, 1908; idem, *Scrisoare deschisă D-lui I. I. C. Brătianu. Președintele Consiliului de Miniștri și Ministru de Răsboiu*, 1914.

⁵⁰ Ana-Maria Rădulescu, *Conservatorii din județul Dolj între 1899-1922*, Craiova, Editura Aius, 2005, p. 66.

⁵¹ D. Șandru, *Creditul agricol în România (1918-1944)*, București, Editura Academiei Române, 1985, p. 18.

⁵² Copie după procesul verbal nr. 6 din 10 octombrie 1918, în *Gazeta Craiovei*, nr. 81, anul XLVII/1919, p. 3.

județul Dolj și Socolești din județul Mehedinți⁵³. O adevărată avere a lăsat N. T. Popp și în scopuri caritabile⁵⁴. Astfel, fiii săi trebuiau să se preocupe de: construirea unui local nou, în care să funcționeze Școala Superioară de Comerț, aceasta urmând să poarte numele „Soții Nicolae și Maria Popp”, întreținerea a două paturi la spitalul de alienați, înființat de către Epitropia M. Dudu, construirea unei biserici, care urma să-i deservească pe locuitorii satelor Orașani și Ostroveni⁵⁵, iar un milion de lei urma să fie donat pentru Societatea Basarab⁵⁶.

Totodată, prin testamentul său, N. T. Popp a lăsat „efecte publice, creanțe privilegiate, ipoteci, acțiuni, cambii și debite în conturi corente” – o avere care se ridica la peste trei milioane de lei – pentru înființarea *Căsuței de Comerț Banca N. T. Popp Succesori*⁵⁷. Societatea înființată avea scopul de a continua vechea firmă N. T. Popp, făcând toate operațiunile de bancă, „de a organiza cumpărări de cereale și de a da concurs agriculturii și industriei naționale, contribuind la refacerea economiei”⁵⁸. La baza societății au stat legăturile de familie, care au asigurat continuitatea afacerilor și a numelui. Astfel, din primul consiliu de administrație al societății au făcut parte trei din cei patru fii ai lui N. T. Popp: Nicu, Constantin și Victor N. Popp⁵⁹. Prin pregătirea intelectuală, posibilitățile economice, aspirațiile sociale și politice, aceștia au aparținut categoriei elitei financiare și intelectuale, și au reușit să-i dea familiei strălucire și prosperitate. Pentru a avea o imagine completă asupra fiilor lui N. T. Popp, am urmărit și câteva aspecte din sfera particulară și cea politică a vieții lor.

Nicu N. Popp, figură importantă a bancherilor locali, și-a luat licența în științe economice la reputatul Institut Supérieur du Commerce din Anvers, ulterior absolvind Școala de Științe Politice din Paris. La revenirea în țară, cele trei mari vocații ale lui N. N. Popp, economică, politică și publicistică, se vor împleti continuu. Astfel, s-a remarcat ca președinte în primul consiliu de administrație al Băncii Comerțului din Craiova⁶⁰, în anul 1899 era numit membru în comisia financiară a orașului, iar în anul 1910 îl întâlnim, ca membru, în

⁵³ Prin testamentul lui N. T. Popp, moșiile au fost distribuite astfel: N. N. Popp a primit moșia Padea; M. N. Popp moșia Lăcrița și jumătate din moșia Ostroveni; C. N. Popp a intrat în posesia moșiei Sălcuța; V. N. Popp a primit jumătate din moșia Ostroveni; fiica sa, Marioara, căsătorită Berlescu, a primit moșia Adâncata; Elena, căsătorită Kirișescu, a devenit posesoarea moșiilor Teiu și Socolești; Lucreția, căsătorită Coculescu, a primit moșia Constantinești; Hortenția, căsătorită J. Vuccino, a primit partea de moșie în numerar, fiind căsătorită cu un cetățean străin (S. J. A. N. Dolj, Succesiunea N. T. Popp, Testamentul Olograf, dos. 125/1922, f. 7).

⁵⁴ În memoria marelui filantrop craiovean, în anul 1922 a fost executată, de către gravorul vienez L. Hujer, o medalie din bronz de 50 mm, care avea reprezentată pe față bustul său și legenda NICOLAE T. POPP, iar pe revers anul morții, 17 august 1920 (I. G. Probotă, *Medalistică noastră în 1921*, în Buletinul Societății Numismatice Române, anul XVI, nr. 40/octombrie-decembrie 1921, București, 1922, p. 124 (în continuare se va cita: BSNR).

⁵⁵ S.J.A.N. Dolj, Succesiunea N. T. Popp, Testamentul Olograf, dos. 125/1922, f. 1.

⁵⁶ Idem, fond *Camera de Comerț și de Industrie Craiova*, dos. 30/1931, f. 44.

⁵⁷ *Ibidem*.

⁵⁸ *Ibidem*, f. 10.

⁵⁹ Idem, fond *Banca Frații Popp*, dos. 299/1924, f. 2.

⁶⁰ Idem, fond *Banca Comerțului din Craiova*, dos. 1/1899-1948, f. 8; Idem, fond *Tribunalul Județului Dolj*, dos. 285/1911, f. 1.

comisia pentru studierea reformei agrare. Alături de fratele său, C. N. Popp, și împreună cu alți negustori și bancheri locali, N. N. Popp a pus bazele Băncii Craiova, în anul 1907⁶¹. Odată cu înființarea *Băncii N. T. Popp* s-a implicat activ în activitățile bancare, îndeplinind succesiv funcțiile de director și președinte al societății⁶². Încă din tinerețe a fost atras de ideile conservatoare. Astfel, în anul 1899, acesta devine membru al Partidului Conservator, iar la 29 mai 1899 este ales deputat al colegiului III. Pentru o scurtă perioadă de timp a fost membru al Partidului Poporului, îndeplinind funcția de vicepreședinte al acestuia (1926). În intervalul 17 noiembrie 1891-15 iulie 1892 a fost director al ziarului *Economistul Român*, ziar politic, economic, financiar, agricol și literar, iar din anul 1908 este proprietar și director al ziarului *Doljiul*⁶³.

Constantin N. Popp s-a născut în anul 1877, în Craiova⁶⁴. Doctor în drept, acesta a îndeplinit importante funcții politice, printre care cea de prefect al județului Dolj (1914-1915)⁶⁵ și primar al Craiovei (1919).

Din inițiativa lui C. N. Popp a fost fondată, în anul 1907, societatea cooperativă de credit, *Banca Craiova*⁶⁶, cu durată nelimitată și un capital social de 500.000 de lei⁶⁷. Instituția a funcționat, cu această formă juridică, până în anul 1914, când adunarea generală extraordinară a decis transformarea băncii în societate anonimă pe acțiuni⁶⁸. La capitalul noii societăți, suma de 200.000 de lei a fost subscrisă de către Banca Craiovei – societatea cooperativă – restul de 300.000 de lei fiind acoperiți de către ceilalți acționari⁶⁹. Cu această ocazie a fost prezentat și un nou consiliu de administrație, compus din: C. N. Popp (președinte și director), D. Băncioiu (vicepreședinte), C. Ionescu-Vasiliu, Iulian Vrăbiescu, I. T. Isvoranu, N. V. Demetrescu (membri), G. Cezianu, Paul Vâlnef, I. I. Șimniceanu (cenzori)⁷⁰.

În perioada 1914-1915, banca a activat numai câteva luni, iar între anii 1916-1918, în sediul societății nu s-au desfășurat niciun fel de operațiuni bancare. După Primul Război Mondial, banca și-a îndreptat atenția în special spre agricultură, acordând *cele mai mici dobânzi de pe piață și cu termenele cele mai lungi*⁷¹. Creditele s-au îndreptat spre cei care au achiziționat pământ, pentru construirea de mori țărănești, și a favorizat elementele întreprinzătoare. Progresul înregistrat de societate i-a determinat pe acționari să mărească

⁶¹ Idem, fond *Banca Frații Popp*, dos. 201/1934, f. 1.

⁶² *Ibidem*, dos. 299/1924, f. 2; *Ibidem*, dos. 295/1937, f. 6.

⁶³ Ana-Maria Rădulescu, *op. cit.*, p. 21 și p. 111-112.

⁶⁴ S.J.A.N. Dolj, fond *Banca Frații Popp*, dos. 242/1947, f. 133.

⁶⁵ C. N. Popp, prefect al județului Dolj, *Expunerea situațiunei județului Dolj pe anul 1914, prezentată Consiliului General Județean la deschiderea sesiunei extraordinare de la 15 octombrie 1914*, Craiova, 1915.

⁶⁶ S.J.A.N. Dolj, fond *Banca Frații Popp*, dos. 201/1934, f. 1.

⁶⁷ *Ibidem*, dos. 136/1926, f. 8.

⁶⁸ Idem, fond *Camera de Comerț și de Industrie Craiova*, dos. 18/1931, f. 1.

⁶⁹ *Ibidem*.

⁷⁰ Idem, fond *Banca Frații Popp*, dos. 139/1928, f. 27.

⁷¹ Darea de seamă și raportul Consiliului de cenzori către Adunarea generală ordinară a acționarilor, din 1 martie 1925, Craiova, 1925, p. 4.

capitalul social. Astfel, în anul 1920 acesta a fost majorat de la valoarea de 500.000 de lei, la 1.490.000 de lei, în 1921 la 1.633.000, în anul 1924 la 2 milioane de lei⁷², iar în anul 1926 la 10 milioane de lei.

Având portofoliul în majoritate agricol, Banca Craiovei s-a resimțit în perioada de criză economică (1929-1933). În cursul anului 1931, societatea a înregistrat pierderi mari din cauza scăderilor mari la bursă a rentei de împrumut, a acțiunilor petrolifere și industriale, din care banca avea un stoc important. În imposibilitate de a-și reface capitalul, conform legii din 1935, Consiliul Superior Bancar a decis, în anul 1939, lichidarea societății sau fuzionarea acesteia cu o altă instituție bancară⁷³. Până la finele anului 1939, societatea a fuzionat cu Banca Frații Popp.

Victor N. Popp, avocat, numismat și colecționar de artă, s-a născut la 17 decembrie 1885⁷⁴, în orașul Craiova, unde a și urmat cursurile elementare și liceul. Între anii 1904-1909 a studiat dreptul la Paris, iar la revenirea în țară, în anul 1910, a ocupat funcția de avocat în Baroul Ilfov (1910-1927), ulterior în Baroul Dolj. În paralel cu activitatea de avocat, Victor N. Popp a fost membru fondator al Băncii Creditul Oltean din Craiova⁷⁵ și membru fondator al Societății Numismatice Române, societate în cadrul căreia a îndeplinit funcțiile de casier și contabil, între anii 1915-1916 și în intervalul 1919-1921⁷⁶. Intelectual pasionat, Victor N. Popp a colaborat la *Revue de Sciens et Legislations Financiare de Paris* și la *Buletinul Societății Numismatice Române*⁷⁷.

Mihai N. Popp (n. 1871, Craiova – m. 4 noiembrie 1951), mare proprietar. În ceea ce privește starea civilă a acestuia, am aflat că a fost căsătorit cu Maria Marocneanu, cu care a avut trei copii: Lilette, Radu și Traian⁷⁸. Deși a debutat în politică ca membru al Partidului Liberal, în anul 1908 a intrat în rândurile Partidului Conservator-Democrat, în 1911 devine membru al Partidului Conservator, iar în decembrie 1918 a pus bazele Partidului Democrat. În activitatea politică a îndeplinit funcția de consilier județean, între anii 1901-1905, reprezentant conservator al colegiului II de Cameră (ales la 18 februarie 1911 și 10 noiembrie 1912) și a fost membru în Comisia de Petițiuni a Adunării Deputaților⁷⁹. M. N. Popp a știut să aprecieze importanța culturală pe care o avea existența unor școli sau activitatea unor societăți științifice. Astfel, a

⁷² „Monitorul Oficial”, nr. 81 din 12 aprilie 1924, p. 4175.

⁷³ S.J.A.N. Dolj, fond *Camera de Comerț și de Industrie Craiova*, dos. 18/1931, f. 220.

⁷⁴ Idem, fond *Banca Frații Popp*, dos. 242/1947, f. 133.

⁷⁵ Idem, fond *Tribunalul Județului Dolj*, dos. 143/1909, f. 20.

⁷⁶ BSNR, anul XIII, nr. 28/aprilie-iunie 1916, București, p. 85.

⁷⁷ Victor N. Popp, *Catalogul medaliilor românești 1906-1914*, în BSNR, anul XII, nr. 24/aprilie – iunie, București, 1915; idem, *Dare de seamă financiară*, în BSNR, anul XII, nr. 24/decembrie, București, 1915; idem, *Monete barbare din Adâncata de Jos (Dolj)*, în BSNR, anul XIII, nr. 28/aprilie-iunie, București, 1916, p. 57-60; idem, *Situația Cassei BSNR dela 1 Mai 1919 până la 31 Decembrie 1920*, în BSNR, anul XV, nr. 35-36/iulie-decembrie 1920, p. 89; idem, *Moneta lui Cuza*, în BSNR, anul XVI, nr. 40/octombrie-decembrie 1921, București, 1922, p. 99-101.

⁷⁸ Diana-Mihaela Păunoiu, *Maria M. Popp, reprezentantă a mișcării feministe din Oltenia. Prima femeie senator din România*, în volumul dedicat Conferinței Internaționale „Women’s Top Place in XXI Century through Education”, București, 2011, p. 86-88.

⁷⁹ Ana-Maria Rădulescu, *op. cit.*, p. 112.

militat pentru răspândirea educației la sate, susținând construirea și repararea școlilor din mediul rural; în anul 1909, a inițiat și finanțat proiectul de ridicare a unei statui dedicate domnitorului Al. I. Cuza, la Craiova.

Fiii lui N. T. Popp i s-au alăturat de timpuriu tatălui lor, iar după moartea acestuia au preluat afacerile. Acționari principali ai Băncii Frații Popp, aceștia au înlesnit adunarea capitalului social, subscriind ei înșiși la un număr important de acțiuni, dar și îndemnând pe clienții lor să subscrie (Anexa 2).

Banca N. T. Popp și-a început activitatea la 12 martie 1924, cu un capital social de 8.200.000 de lei și o durată nelimitată⁸⁰. Sediul băncii a fost în imobilul din str. Kogălniceanu, nr. 1, imobil care valora, la data începerii activității, 2 milioane de lei⁸¹.

Sistemul de organizare și funcționare al Băncii Frații Popp a fost reglementat, în liniile sale esențiale, prin statutul de funcționare al acesteia. Structura organelor de conducere și de administrare a instituției a cuprins adunarea generală a acționarilor, consiliul de administrație și consiliul de cenzori, la care s-a adăugat corpul funcționarilor, care nu era inclus între organele de conducere, dar care a avut un rol însemnat în desfășurarea operațiunilor financiare. Urmărind procesele verbale ale adunărilor generale și ale consiliilor de administrație, am observat, de-a lungul timpului, cu mici excepții, aceleași persoane. Printre aceștia s-au remarcat următorii: N. N. Popp, C. N. Popp, V. N. Popp, M. N. Popp, Radu N. Popp avocat, D. Băncioiu, I. T. Isvoranu⁸², N. Nicolaescu avocat, C. Dumitrescu Negrea⁸³, Aurel S. Delcescu, Paul Vâlnef⁸⁴, C. Ionescu⁸⁵.

Încrederea băncii a fost dată și de natura și calitatea angajaților săi. Astfel, Banca Frații Popp a căutat să atragă și să lucreze cu oameni care aveau pregătire de specialitate, și care erau familiarizați cu problemele de tehnică bancară. Dumitru Gh. Naum, Anghel P. Siropol, Ștefan Bobe, V. Hortopan, funcționari ai Băncii Craiova, sunt preluați, din anul 1924, și de Banca Frații Popp. Reglementarea activității și a atribuțiilor funcționarilor s-a realizat prin regulamente speciale, adaptate și modificate, după necesități, de către adunările generale ale societății. Angajarea în serviciu se făcea de către societate cu respectarea tuturor dispozițiilor legale în vigoare. Cererea de angajare era însoțită de următoarele documente: actul de naștere, certificatul de studii, livretul militar, actele de stare civilă pentru persoanele căsătorite, adeverință cu timpul servit în alte întreprinderi și fotografii pentru legitimații⁸⁶. Funcționarii primeau retribuția financiară lunară,

⁸⁰ S. J. A. N. Dolj, fond *Banca Frații Popp*, dos. 299/1924, f. 1.

⁸¹ *Ibidem*.

⁸² Iancu T. Isvoranu, născut în 1863, licențiat în drept, mare proprietar, deputat, membru fondator al Băncii Astra, Sucursala Craiova, în S.J.A.N. Dolj, fond *Camera de Comerț și de Industrie Craiova*, dos. 144/1931, f. 1.

⁸³ C. Dumitrescu-Negrea, născut în 1883, licențiat în drept, membru fondator al Băncii Craiova și al Băncii Creditul Oltean, în S. J. A. N. Dolj, fond *Banca Frații Popp*, dos. 242/1947, f. 133.

⁸⁴ Paul Vâlnef, născut în 1886, licențiat în drept, membru fondator al Băncii Craiova și al Băncii Creditul Oltean în S. J. A. N. Dolj, fond *Banca Frații Popp*, dos. 242/1947, f. 133.

⁸⁵ *Ibidem*, dos. 195/1934, f. 26-27.

⁸⁶ *Ibidem*, dos. 242/1947, f. 105.

beneficiau de concediu de odihnă și medical, orele suplimentare plătite, ajutor de familie, rând de haine și încălțăminte, lemne de foc etc.

Activitatea băncii s-a axat pe următoarele operațiuni financiare: primea bani în păstrare; realiza împrumuturi pe gajuri de cereale, mărfuri, efecte publice și polițe; realiza plăți în țară la bănci și la particulari; făcea plăți în străinătate; desfășura schimb de tot felul de monede, participa la înființarea unor întreprinderi comerciale și industriale⁸⁷ etc. Principala formă de creditare, activată de bancă, atât pentru mediul urban, cât și pentru mediul rural, a fost împrumutul ipotecar. Ipotecile constau în pământ, case, vii, păduri și diverse plantații. Solicitantul trebuia să prezinte băncii o serie de acte doveditoare, din care să rezulte că este proprietarul imobilului și să nu aibă obligații la alte instituții de credit. În ceea ce privește evoluția acestor conturi, observăm că: în anul 1927 însumau 920.840 de lei, iar la 1929 se ridicau la valoarea de 1.378.618 de lei⁸⁸.

Încă din primul an de funcționare, Banca N. T. Popp a creditat anumite întreprinderi industriale și financiare, obținând beneficii din întrebuintarea capitalului ei, în aceste direcții. Nevoia de afiliație a fost dictată chiar de operațiunile băncii, care nu s-au limitat numai la perimetrul orașului Craiova sau al județului Dolj. Astfel, în nume colectiv sau individual membrii societari au participat cu capital la importante societăți comerciale, industriale, culturale și financiare, dintre care amintim: Banca Drăgoești (devenită Banca Drăgășani în august 1920)⁸⁹, Banca Uniunii Agricole, Comerciale și Industriale Slatina, Banca Slatina⁹⁰, Banca Franco-Română⁹¹, Banca Agricolă⁹², Societatea de Navigație România⁹³ etc.

Urmărind evoluția mijloacelor proprii de exploatare (capital social și fonduri de rezervă), de la înființare și până la declanșarea crizei economice, se observă o ușoară creștere a acestora. Dacă la 1925 fondul de rezervă însuma 781.490 de lei, în preajma declanșării crizei economice acesta se ridică la valoarea de 1.258.358 de lei⁹⁴. La numai un an de existență, capitalul social al băncii a fost majorat de la 8.200.000 de lei la 12 milioane de lei (la 1925)⁹⁵. Pe fondul retragerii depozitelor la termen, în anul 1929 capitalul era de 9.280.000 lei⁹⁶, iar până la finele anului 1931 s-a înjumătățit. În imposibilitate de a-și recupera creditele de la debitori, dar nevoită să facă față cererilor de retragere a depozitelor, Banca Frații Popp a solicitat mai multe împrumuturi la Banca Națională a României Sucursala Craiova, gajând cu imobilul băncii⁹⁷. La 31 decembrie 1937, situația bilanțieră a societății se prezenta astfel: 12.000.000 de

⁸⁷ *Ibidem*, dos. 299/1924, f. 3.

⁸⁸ *Ibidem*, dos. 132/1924, f. 29.

⁸⁹ *Ibidem*, dos. 123/1921, f. 66.

⁹⁰ *Ibidem*, f. 37.

⁹¹ *Ibidem*, f. 65.

⁹² *Ibidem*, 107.

⁹³ *Ibidem*, f. 129.

⁹⁴ *Ibidem*, dos. 132/1924, f. 29.

⁹⁵ *Ibidem*, f. 14.

⁹⁶ *Ibidem*, dos. 160/1932, f. 40.

⁹⁷ *Ibidem*, f. 67.

lei valoare capital social, depuneri spre fructificare – 120.000 de lei, creditori din țară la termen – 277.678 de lei⁹⁸.

În urma deciziei consiliului de administrație, din 23 iunie 1939, Banca Frații Popp a fuzionat, până la finele anului, cu Banca Craiovei⁹⁹ (lichidator al Băncii Craiova a fost numit I. Răduț casier la Banca Națională a României Sucursala Craiova¹⁰⁰). După fuziune denumirea băncii a rămas Banca Frații Popp. Capitalul social s-a majorat, prin fuziune, la cifra de 11.267.000 de lei, din care contribuția Băncii Frații Popp a fost de 6.496.000 de lei, iar aportul Băncii Craiovei de 4.771.000 de lei (capital etnic românesc 4.715.000 de lei; evreiesc 25.000 de lei; francez 6.000 de lei; german 23.000 de lei; sârb 2.000 de lei¹⁰¹). Consiliul de administrație, rezultat în urma fuziunii, a fost format din: C. N. Popp, I. T. Isvoranu, C. Dumitrescu-Negrea, Victor N. Popp, Al. Stanovici și Paul Vâlnef. Cenzori: Elie I. Săndoiu, I. Basa și Eftimie Pănoiu¹⁰². De la data fuzionării, instituția și-a desfășurat activitatea în sediul din str. Kogălniceanu, nr. 1, unde au funcționat birourile N. T. Popp¹⁰³. La 22 noiembrie 1941, Banca Frații Popp a intrat în lichidare, lichidator fiind numit Eftimie Pănoiu¹⁰⁴. La acea dată, pe lângă imobilul din str. Kogălniceanu, nr. 1, banca dispunea de un imobil în Corabia, compus din teren de 2.232 mp, pe care se afla o magazie¹⁰⁵, și de un imobil în strada Ghercești Noi, nr. 13¹⁰⁶.

Negustori, comercianți, proprietari, avocați, bancheri, membrii familiei Popp s-au afirmat ca o prezență semnificativă în dinamica socială, economică și politică a orașului Craiova. Cunoașterea pieței, abilitatea de a întrebuița creditul și arta de a face să circule rapid capitalul au fost doar câteva dintre calitățile care i-au impus în rândul elitei locale și le-a asigurat o poziție specială în cadrul activităților economice și financiare ale orașului.

⁹⁸ *Ibidem*, dos. 225/1937, f. 4.

⁹⁹ *Ibidem*, dos. 295/1937, f. 6.

¹⁰⁰ Idem, fond *Camera de Comerț și de Industrie Craiova*, dos. 18/1931, f. 220.

¹⁰¹ *Ibidem*, f. 97.

¹⁰² Idem, fond *Banca Frații Popp*, dos. 228/1939, f. 9.

¹⁰³ Idem, fond *Camera de Comerț și de Industrie Craiova*, dos. 30/1931, f. 10.

¹⁰⁴ Idem, fond *Banca Frații Popp*, dos. 237/1943, f. 3.

¹⁰⁵ *Ibidem*, dos. 123/1921, f. 8.

¹⁰⁶ *Ibidem*, dos. 237/1943, f. 4.

Anexa 1

Lista persoanelor care au activat, până la 1941, în Banca Frații Popp din Craiova¹⁰⁷

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Funcția în cadrul unității	Anul încadrării
1.	C. Mihăilescu /expert contabil	contabil șef	1925
2.	Anghel P. Siropol	contabil	1925
3.	V. Hortopan	casier	-
4.	Ioan N. Stănculescu/expert contabil	procurist	1938
5.	Radu Popp	avocat	1938
6.	Dumitru Gh. Naum/expert contabil	procurist	1924
7.	Dumitru I. Ștefănescu	funcționar	1930
8.	Ștefan Bobe/expert contabil	contabil	-
9.	Elena Lupșa	cameristă	-
10.	Vasile Stroescu	camerier	1938
11.	Ioan C. Stan	camerier	1940

Anexa 2

Situația acționarilor la 31 decembrie 1937¹⁰⁸

Nr. Crt.	Nume și prenume	Localitatea	Nr. Acțiunilor deținute	Valoarea acțiunilor	Nr. de voturi
1.	Banca Craiovei	Craiova	10	50.000 lei	2
2.	Fl. Băncioiu	Daneț	4	20.000 lei	1
3.	Moștenitor D. Băncioiu	Craiova	10	50.000 lei	2
4.	I. I. Ciocîlteu	Galicuica	2	10.000 lei	1
5.	C. Dumitrescu Negrea	Craiova	19	95.000 lei	3
6.	Ștefan Dumitrescu	Rasnic	12	60.000 lei	2
7.	A. S. Delcescu	Craiova	16	80.000 lei	3
8.	N. I. Florescu	Cornu	8	40.000 lei	1
9.	D. I. Florescu	Cornu	10	50.000 lei	1
10.	N. I. Filipescu	Poiana Mare	1	5.000 lei	1
11.	C. P. Hristescu	Craiova	10	50.000 lei	2
12.	I. T. Isvoranu	Craiova	6	30.000 lei	1
13.	C. Ionescu	Craiova	3	15.000 lei	1
14.	I. C. Mitrică	Plenița	1	5.000 lei	1
15.	N. Mangă	Plenița	20	100.000 lei	4
16.	N. Nicolăescu	Craiova	6	30.000 lei	1
17.	N. N. Popp	Craiova	418	2.090.000 lei	32
18.	M. N. Popp	Craiova	418	2.090.000 lei	32

¹⁰⁷ Idem, fond *Casa Asigurărilor Sociale*, dos. 410/1945, f. 1-2; Idem, fond *Banca Frații Popp*, dos. 236/1942, f. 445-449.

¹⁰⁸ *Ibidem*, dos. 225/1937, f. 50.

ANUARUL INSTITUTULUI DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE
„C. S. NICOLĂESCU-PLOPȘOR”

19.	C. N. Popp	Craiova	420	2.100.000 lei	32
20.	V. N. Popp	Craiova	418	2.090.000 lei	32
21.	G. D. Pencioiu	Craiova	2	10.000 lei	1
22.	Gh. Popescu	Orodel	6	30.000 lei	1
23.	I. D. Popa	Sălcuța	1	5.000 lei	1
24.	Pr. M. I. Popescu	Padea	1	5.000 lei	1
25.	C. Popescu	Ciubega	4	20.000 lei	1
26.	Pr. I. Florescu	Carpen	3	15.000 lei	1
27.	I. N. Stănculescu	Craiova	1	5.000 lei	1
28.	Th. Șerbănescu	Craiova	1	5.000 lei	1
29.	St. Ștefănescu	Mălești	2	10.000 lei	1
30.	C. N. Ștefan	Giubega	1	5.000 lei	1
31.	Pr. C. Stănică	Orodel	10	50.000 lei	2
32.	I. S. Tăcoi	Plenița	1	5.000 lei	1
33.	T. Trană	Galiciuica	5	25.000 lei	1
34.	P. Vâlnef	Craiova	6	30.000 lei	1